

BIULETYN OGRODÓW BOTANICZNYCH, MUZEÓW I ZBIORÓW

Ryszard Kamiński
Stanisław Sławiński
Ogród Botaniczny Uniwersytetu
Wrocławskiego

**OBSERWACJE NAD UPRAWĄ *VICTORIA CRUZIANA* D'ORB. W OGRODZIE BOTANICZNYM
WE WROCŁAWIU**

Rodzaj *Victoria* (rodz. *Nymphaeace*) jest reprezentowany przez dwa gatunki, tj. *Victoria amazonica* Sowerby syn. *Victoria regia* Lindl. oraz *Victoria cruziana* d'Orb.

Victoria amazonica występuje w strefie tropikalnej Ameryki Południowej. Rośnie w starorzeczach i łachach dorzecza Amazonki przez cały rok. Wymaga wód spokojnych, płytkich i ciepłych (25—30°C) o podłożu zasobnym w substancje pokarmowe, szczególnie organiczne, oraz dobrego nasłonecznienia. Do Europy pierwsze egzemplarze przywieziono w 1850 r. Uprawiana jest w basenach szklarniowych z podgrzewaną wodą. Rekordowe okazy uprawiane w takich warunkach posiadały liście o średnicy ponad 2 m mogące utrzymać ciężar do 70 kg [1].

Victoria cruziana występuje w strefie subtropikalnej Ameryki Półd. w dorzeczu Parany. Obszary występowania obu gatunków są więc rozdzielone. Wymagania siedliskowe ma nieco niższe od *Victoria amazonica*; dotyczy to szczególnie temperatury wody i nasłonecznienia. Pomimo wegetacji trwającej cały rok, w niesprzyjających warunkach wstrzymuje rozwój liści i ginie.

W europejskich ogrodach botanicznych, obydwa gatunki rosną tylko w sezonie letnim, po czym giną z braku dostatecznego nasłonecznienia. Wiosną wysiewane są z nasion. Tym bardziej godny odnotowania jest fakt utrzymania ciągłego wzrostu *Victoria cruziana* w Ogrodzie Botanicznym Uniwersytetu Wrocławskiego w ciągu ostatnich dwóch lat. Jest to drugi tego typu przypadek w Europie. Dotychczas osiągnięto to tylko w Kew Garden.

W kwietniu 1980 r. otrzymano dwie młode rośliny *Victoria cruziana* z Ogródu

Botanicznego w Krakowie, które wysadzono w basenie szklarniowym o głębokości 60 cm. W tym czasie, wskutek awarii elektrociepłowni, wyłączone było ogrzewanie i temperatura wody zamiast wymaganej 20—25 °C wynosiła tylko 16 °C. W okresie od maja do lipca temperatura wody podnosiła się powoli, aż w sierpniu osiągnęła 26 °C. Jednak zbyt niska temperatura w poprzednich miesiącach spowodowała opóźnienie rozwoju *Victorii*. Rośliny były stosunkowo skąpo ulistnione (2—4 liście), a liście były małe, o średnicy 30—40 cm. Rośliny w tym czasie nie kwitły. We wrześniu rozpoczęto ogrzewanie basenu utrzymując aż do chwili obecnej temperaturę wody w granicach 20—25 °C. Obserwowano powolny wzrost powierzchni nowych liści do średnicy 50—70 cm. Dopiero w październiku rośliny zakwitły, dalsze kwiaty pojawiły się w listopadzie, ogółem 11 kwiatów. W okresie od grudnia do marca 1981 roku rośliny wytwarzały nowe liście, lecz o mniejszej średnicy (ryc. 1).

Począwszy od kwietnia rośliny rozwijały się normalnie; kwitły w lipcu i sierpniu (9 kwiatów), posiadały wówczas stosunkowo bogate ulistnienie (średnio 5—7 liści każda) o średnicy blaszki liściowej 70—100 cm. Obecnie tj. we wrześniu i październiku, rośliny utrzymują kondycję z lata, nie różnią się pokrojem ani żywotnością.

Przez cały czas, począwszy od września 1980 r. podłoże wzbogacane było (co 4 tygodnie) krowieńcem bawołów z Wrocławskiego ZOO. Ponadto rośliny doświetlano przez 14 godzin dziennie lampą LRFR Polam o mocy 400 wat.

Z powyższego wynika, iż utrzymanie stałej temperatury wody w granicach 20—25 °C, ciągłe doświetlanie ostrym światłem w czasie 14 godzin dziennie przy wzbogacanym podłożu nawozem naturalnym należy uznać za warunki optymalne w uprawie *Victoria cruziana*. Pozwalają one zachować ciągłość kultury, jak ma to miejsce w warunkach naturalnych, tej cennej w kolekcji rośliny.

LITERATURA

[1] Wagner J., 1956. Die Königin der Seerosen. A. Ziemschen Verlag, Wittenberg Lutherstadt.